

MİLLİ KURTULUŞ SAVAŞI'NDA KARA FATMA'NIN KOCAELİ CEPHESİNDEKİ HİZMETLERİ

SABAHAATTİN ÖZEL*

Genelde bir toplumun yarısını kadınların oluşturduğu bilindiğine göre, erkekler ne kadar çaba harcasalar, kadınların katılmadığı bir harekete milli bir nitelik ve biçim veremezler. Hele bu hareket bir ölüm kalım mücadelesi, bir var olma yok olma sorunuysa, kadınların bu mücadelede yer almaları yaşamsal bir önem kazanır.

Nitekim Milli Kurtuluş Savaşı'nda Türk kadınları bu kutsal mücadelede çeşitli alanlarda üzerlerine düşen görevleri büyük bir onur ve özveriyle yerine getirmişlerdir. Bu bağlamda 20.000 civarında kadın deve, katır ve kağrı kollarında ölesiyeye çalışmışlardır. Öyle ki bir kadının 15 km ye ulaşan mesafedeki yükü 40-60 kg arasında değişiyordu. Burada Türk kadınlarının I.Dünya Savaşı'nda da benzer hizmetleri ölüm pahasına yaparak kazandıkları deneyimin de katkısını anımsamak gerekir. Ahmet Rasim'in gözlemlerine göre, Şarkışla yolunda her kağrının başında ayakları çıplak kadınlar zahire taşıyordu. Sivas valisi Necmettin Bey zahire taşırken vefat eden bir kadın adına kitabeli bir mezar yaptıracağını söylemişti. Suşehri'nde Koçhisar tarafları kadınları kış boyunca bora ve tipiler altında orduya erzak taşımışlar, bunların birçoğuna ordu komutanlığı tarafından madalya verilmişti. Yine Milli Kurtuluş Savaşı'nda Türk kadınları hastanelerde yaralı gazilerin yaralarını sarmışlar, üzerlerindeki her türlü ziyneti bağışlamaktan kaçınmamışlardı. Ancak konumuz açısından asıl önemli olan, bütün bunlardan öte savaş meydanlarına atılarak milli namus ve bağımsızlık uğruna kanlarını akıtmaktan da geri kalmamışlardı.

Biz bu bildirimizde bu cesur ve övgülerin en büyüğünü hak eden kadın kahramanlardan Kara Fatma'nın(Fatma Seher Hanım) Kocaeli Cephesindeki hizmetlerini ele alacağız. Fakat asıl konumuza geçmeden Milli Kurtuluş Savaşı'nın kadın kahramanlarından birkaçını kısaca hatırlatmak yararlı olacaktır. Bunlardan aslen Prizren'li Ayşe Çavuş Balkan Savaşı sonrasında Türkiye'ye göç etmiş, dört erkek ve bir kız çocuğuyla Kasaba'ya (Turgutlu) iskan edilmişti. Balkan felaketinde kocasını kaybetmiş, en büyük sıkıntı ve acıları yaşamıştı. Fakat bu kez Yunan Ordusu İzmir'e çıkmış (15 Mayıs 1919) Ege içlerine doğru ilerlemeye başlamıştı. Bunun üzerine Ayşe Çavuş büyük oğlu, damadı ve çocuklarını alarak Uşak taraflarına doğru yola çıkmıştı. Daha sonra elinde sopası dilenci kıyafetinde Aydın'a geçmiş, muhtarın evinde üç gece konuk kalmıştı. Bu konukluğu süresince boş durmamış, mahalle delikanlılarını düşmanla mücadele etmeleri konusunda motive etmişti. Kaçmanın erkekliklerine yakışmayacağını, vatani kurtarmak için çalışmalarını gerektiğini anlatmıştı. Civar köylerden 280 delikanlıyı ikna etmişti. Muhtar da yardım etmiş, kendisine bir filintayla 200 mermi vermişti.

Aynı günlerde Yunan kuvvetleri Kasaba'yı işgal etmiş, etrafını tel örgülerle çevirmişlerdi. Ayşe Çavuş ve gençler Kasaba'yı kurtarmak amacıyla harekete geçmişlerse de, bunun için gerekli malzemeye sahip olmadıklarından geceyi dağda geçirdikten sonra Salihli'ye gitmişlerdi. Burada kendilerine her şey verilmişti. Bunlardan özellikle altı çift dombay ve iki kalın organ çok işe

* Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi,

yarayacaktı. Bu süre içinde sayıları 350 olmuştu. Aynı gece Kasaba'ya dönerek, Hasan Çavuş'la birlikte tel örgüleri sökmüşler, bu sırada patlayan mayınlar nedeniyle 10 dombay parçalanmıştı. Düşmanla iki saat kadar süren çatışmanın ardından sabaha karşı Kasaba'ya girmişlerdi.

Bundan sonraki süreçte Ayşe Çavuş ve kuvvetleri düşman keşif kollarına karşı etkin bir mücadele vermişler, Demirci'nin işgalini öğrenince 350 atlıyla kasabanın imdadına koşmuşlardı. Gece üç koldan yaptıkları ani baskın sonucunda, henüz siperlerini kazamamış düşmanı kaçırmayı başarmışlardı. Oradan Simav'a geçtikleri sırada Ayşe Çavuş, Mustafa Kemal Paşa'nın Ankara'da kendisiyle görüşmek istediğini öğrenmişti. Mustafa Kemal Paşa kendisini istasyondaki çalışma odasında kabul etmişti. Ayşe Çavuş Ankara'da da 54 kişilik bir kuvvet oluşturmuş, oğlu ve damadıyla birlikte Kütahya'ya gitmişti. Oradayken düşmanın Gediz'e girdiğini öğrenince hemen yola çıkmışlar, Hamidiye köprüsüne yaklaştıkları sırada, karşıdan bir otomobilin geldiğini öğrenince atlarını ormana gizleyerek pusu kurmuşlardı. Pusuda şoförüyle birlikte iki Yunan subayını öldürmüşler, iki de makineli tüfek ele geçirmişlerdi. Kullanmasını bilen olmadığından otomobili atlara bağlayıp kuvayı milliye komutanına götürmüşlerdi. İşte o güne kadar Ayşe Teyze olarak anılan 54 yaşlarındaki bu cesur ve özverili kadına çavuşluk rütbesi verilmiş ve kendisi Ayşe Çavuş olarak anılır olmuştu. Ayşe Çavuş'un bir oğlu Gediz'de, damadı Demirci'de şehit düştüler. Ayşe Çavuş kendi hemcinslerinden 25 kadınlık gönüllü takımıyla da cephelerde mücadele etmiş ve iki kez de yaralanmıştı.

Milli Kurtuluş Savaşı'nın kadın kahramanlarından biri de Şarkikarahisar'lı Hasan kızı Penbe Çavuştur. Nisan 1922'de Giresun'dan gönüllü olarak cepheye hareket eden 58 yaşlarındaki Penbe Çavuş, Topal Osman komutasındaki 47. Alayın birinci taburuyla savaşa katılmış, erkek bir savaşçıyı aratmayacak düzeyde vatan görevini yerine getirmişti. 8 savaş yarası olan Penbe Çavuş ele geçirdiği bir Yunan subayından geriye kalan kılıç ve eldivenleri hatıra olarak saklıyordu.

Milli tarihimizde ele aldığımız Kara Fatma adının bir ilk olmadığı anlaşılmaktadır. Zira bir önceki yüzyılın ikinci yarısında da bir Kara Fatma fenomeni vardır. Öyle ki, Kara Fatma Kırım Savaşında(1854-1856) gönüllü bir Kürt alayının başında sancak dalgalandırmıştır. Hatta genç ve güzel İngiliz Kraliçesinin zafer madalyasıyla onurlandırdığı kahramanlar arasında yer almıştır. Yine 1877-1878 Osmanlı-Rus savaşında Erzurum savunmasında da Kara Fatma adına rastlıyoruz. Bir anlamda dillere destan olan bu efsane kadın, Malatya sancağı mülhakatından Aladağlı bir Kürt beyinin kızıydı. Zayıf, orta boylu, esmer, siyah gözlü, siyah kaşlı ve erkek elbisesi olarak tanımlanmış; entari yerine geniş bir şalvar, ceket yerine sarka denen bir tür cepken giydiği belirtilmiştir. Sesi erkek sesi gibi gür ve sertti. Yüzünü örtmüyor, boyun ve saçlarını leçel denen beyaz bir bezle sarıyordu. Aladağlı Kara Fatma emrindeki atlılarla Erzurum'da Aziziye tabyasının imdadına koşmuş, askerin doyurulup giydirilmesinden, yaralıları sırtında taşımaya kadar her türlü katkıyı sunmuştu. Biz asıl konumuz olan Erzurumlu Fatma Seher Hanıma verilen Kara Fatma lakabının bu tarihi geçmişten mülhem olduğu kanısındayız.

Kara Fatma Erzurumlu tanınmış bir aileden Yusuf Ağa ve eşi Ayşe Hanımın kızıdır. Vanlı bir ailenin subay oğluyula evlenmiştir. Birinci Dünya Savaşı başlarında V.Tümen'de görev yapan eşi Binbaşı Erdişin Bey'le(veya Derviş Bey) birlikteydi. Erdişin Bey savaşın başlarında Sarıkamış'ta şehit düşmüştür. Bu savaşta Kara Fatma da kendi ailesinden 9-10 kadınla birlikte Kafkas cephesine kadar gitmiş, daha sonra çocuklarıyla beraber savaşın sonuna kadar Edirne'de Yanık Kışla'da kalmıştır. Mondros Mütarekesi'nin(30 Ekim 1918) ardından İstanbul'a geçmiş,

ancak kendi öz yurdunda tutsak düşen, halkı her türlü hakarete maruz kalan bir kentte fazla kalmayı içine sindirememişti. Van'daki aile ocağından da uzun süre ayrı kalmıştı. Diğer taraftan Doğu illerine yönelik bir Ermenistan projesi de gündemdedi. Kara Fatma Konya ve Diyarbakır üzerinden Van'daki ailesinin yanına gitti. Ermeniler Kara Fatma'nın ailesinden 23 kişiyi şehit etmişlerdi. Dolayısıyla Van'da kaldığı süre içinde Ermenistan hayali peşinde koşan Ermenilerle mücadele etti. Bu bağlamda Erzurum ve Van'da kocaları ve kardeşleri Ermenilerce şehit edilmiş 42 kadından oluşan silahlı bir kuvvet kurdu. Bunlardan 28'i şehit düştü. Geriye kalan 18 kadın da daha sonra İnönü savaşlarında kısmen şehit olmuş ve yaralanmıştı.

Kara Fatma doğuda boş durmuyor, bütün yurtseverler gibi mücadele ediyordu. Ancak o sırada yurt genelinde yerel kongreler toplanıyor, batıda önemli tehdit ve tehlikeler baş gösteriyordu. Dolayısıyla bütün bunlara kayıtsız kalması, yerinde durması söz konusu olamazdı. Bu nedenle kardeşi Mehmet Çavuş'la birlikte kuvvet oluşturmaya başlamış, kısa sürede 100-150 kişi toplanmıştı. Kara Fatma beraberinde 9 yaşındaki kızı Fatma'yla birlikte İstanbul'a gitmiş, oradaki kardeşi Süleyman'la buluşmuştu. Bir süre sonra İstanbul'dan ayrılmak da zorunlu hale gelmişti. Burada eli kolu bağlı beklemenin bir yararı olamazdı. Bir gün İstanbul'dan 18 tüfek kaçırarak Üsküdar üzerinden Anadolu'ya geçti. Bu sırada 150 kişilik çetesiyle birlikte Van'dan çıkıp gelen kardeşi Mehmet Çavuş'la İzmit civarında Taşköprü'de buluştu. İşte Kara Fatma'nın Kocaeli cephesindeki hizmetleri bu şekilde başladı.

Kara Fatma ve kuvvetleri yörede birden ortaya çıkmamışlar, onun yerine kıyafet değiştirerek durumu kavramaya çalışmışlardı. Kara Fatma, oğlu Seyfettin ve iki kardeşi bir süre çoban kılığında sığır otlatmışlardı. Bir gün bu dört çoban Gülbahçe deresinin etrafındaki yamaçlarda hayvan otlatıyorlardı. Bu sırada uzaktan iki silahlı adam belirmişti. Bunlar gerçekte Gülbahçe, Orhaniye, Arpalık ve Mecidiye köylerini haraca bağlayan Ermeni jandarmaları! Bir süre sonra çobanların yanına vardılar. Kendilerine pek tanıdık görünmeyen dört çobana kim olduklarını sordular. Arpalık'ın çobanlarıyız cevabından tatmin olmadıklarından zorla götürmek istediler, dövmeye yeltendiler. Bu duruma feveran eden dört çoban iki Ermeni'yi öldürerek silahlarını gömüp köye döndüler. Ertesi gün etraf bu olayla çalkalanıyordu. Meçhul intikamcılar her tarafta aranıyor. Sonuçta bütün kuşuklar çobanlar üzerinde yoğunlaşmıştı. Kara Fatma'nın küçük kızı da dahil, çobanlar bağlanarak şiddetle soruşturuldular. Fakat sonuç alamayınca serbest bıraktılar. Aynı akşam Arapalık'tan Davulcular Ormanına doğru dört çoban ellerinde iki tüfekle döndüler. Kara Fatma köylülere her ay ödedikleri 200 lira haracı ödememelerini söyledi. Bundan böyle köylülerin can, mal ve ırz güvenliğini kendisinin sağlayacağını bildirdi.

Kara Fatma artık kendisini açıkça ortaya sürmüştü. Bir taraftan Sapanca havalisinde (.....) Bey vasıtasıyla silah satın alıyor, diğer taraftan da civar köylerden gelen gönüllü delikanlıları çetesine katıyordu. Kısa sürede mevcudu 480'i bulmuştu. Bir gün kardeşi Mehmet Çavuş Ermiş'e'yi (Akmeşe) basarak 9 silah ele geçirmişti. Buna karşılık Yunan işgalindeki İzmit halkı büyük bir baskı altındaydı. Kara Fatma kırsal kesimdeki tutumunun aksine, İşgal İzmit'inde farklı bir kimlikle faaliyet gösteriyordu. Son zamanlarda üzeri yırtık pırtık görümlü bir köylü kadın pazarda öteberi satmaya başlamıştı. Köylü kadın iki kez geldiği pazardan akşamüstü dönerken beraberinde 6'şar sandık götürmüştü. Bir işgal kentinde bunun uzun süre gözden kaçması olası değildi. Nitekim üçüncüsünde kuşukları çeken köylü kadın yakalanmış, dönüş yükünün cephanesini sandıkları olduğu ortaya çıkmıştı. Kara Fatma cephanesini sandıklarını Sultani okulunda Ali Efendi'den alıyordu.

Yunanlılar Kara Fatma'yı askeri koğuşlardan birine hapsederek 19 gün boyunca çeşitli işkencelerle sorguladılar. Dişlerini döktüler. Yüzüne boya sürüp, boynuna tasma takıp sokaklarda dolaştırdılar. Bu acımasız sorgulama sonunda tamamen güçsüz, hasta ve perişan durumdaydı. 19 günün sonunda kendisini sürükleyerek bir Yunan subayının karşısına çıkardılar. Gözleri kan çanağına dönmüş, posbıyıklı, çizmeleri demir çivili Yunan subayı bozuk bir Türkçeyle Kara Fatma'yı sorgulamaya başladı. 19 gün boyunca Türk Ordusu'nun durumuyla ilgili sorularını bir kez daha sordu. Kara Fatma daha önce olduğu gibi, ısrarla yoksul bir köylü kadını olduğunu, bir şey bilmediğini yineledi. Yunan subayı basit görümlü bu kadını konuşturma umduunu yitirince ağzını bozmuş, hakaretler yağdırmaya başlamıştı. Kara Fatma bu hakaretlere sessiz kalmamış, tepkisini "çeneni tut imansız" sözleriyle göstermişti. Fakat Yunan subayının çivili çizmeleri göğsünü bulunca sırtüstü yuvarlanmış ve bayılmıştı. Gözlerini açtığında hapsedilmiş olduğunu gördü. İriyari üç kişi el ve ayaklarını bağlayarak üst başını yırtmışlar, ağzına bez tıkamışlardı. Kara Fatma'nın zayıf vücudunun üst kısmı çıplak kalmıştı. Adamlardan biri boynundan tutarak başını yere eğdirmiş, bir diğeri de tel fırçayla sırtını fırçalamaya başlamıştı. Kara Fatma bilincini kaybetmiş, tekrar bayılmıştı.

Kara Fatma'nın zoraki uyku halindeyken gördüğü bir rüya umut kapılarını aralamıştı. Rüya kendisi beyaz bir yatakta hasta yatıyordu. Nur yüzlü iki yaşlı hoca ziyaretine gelmişlerdi. Hatırını sorup iyi olacağını müjdelemişler, ardından adını anarak kendisine dünyada eşi emsali olmayan bir ev yaptırdıklarını, kalkıp evine gitmesini söylemişlerdi. Kara Fatma umutsuz bir sesle, nerede evim, hiç böyle bir mutluluğa erişebilir miyim ki? Diye cevap vermişti. Aksakallı hocalardan biri bir anahtar uzatarak, kalk hadi, işte bak kapılar açık demişti.

Kara Fatma gözlerini açtığında üst başının kanlar içinde olduğunu görmüştü. Ama bir şeyi daha fark etmişti. Gördüğü rüya doğru mu çıkıyordu? Çünkü kapılar açıktı. İki kişi çeteci, ikisi Yunan askeri dört kişi kapı önündeki sofada sofraya kurmuşlardı. Önlerinde üç şişe, kucaklarında ağlayan bedbaht iki kız vardı. Gerçi Kara Fatma hala yarı baygın haldeydi. Bütün bunları bulanık bakışlarıyla hayal meyal görüyordu. Bir süre sonra üç Yunan askeri gelerek perişan durumdaki kızları alıp götürmüşlerdi. Dört muhafız ise oldukları yerlerde sızmış, yığılıp kalmışlardı. Kara Fatma kendisinde biraz daha güç hissetmeye başlamıştı. Zorlukla doğrulup kalktı. Üst başını örterek sofaya çıktı. Artık gördüğü rüyanın gerçekliğinden kuşku duymuyordu. Sızıp kalmış muhafızların silahlarını alarak, üçünü kuşağıyla bağlamış, eline aldığı kollu Rus tüfeğine mermi sürerek binanın dışına çıkmıştı. İlerde köşe başında silahlı üç karaltı görünüyordu. Kara Fatma'nın kalbi hızla çarpıyordu. Karaltıların aksi yönde duvarlara sürünerek uzaklaştı. İzmit'ten hızla ayrıldı. Bir hayli yürüdüktan sonra durdu. Nereye gidiyorum diye düşündü. Yol batıya, Derince'ye doğru gidiyordu. Yanlış yöndeydi. Daha ileri gitse veya geri dönse ele geçmesi kaçınılmazdı. Bu nedenle kuzeye doğru yürümeye başladı. Yokuş yukarı çıkıyordu. Dolayısıyla dört tüfeğin ağırlığını iyice hissetmeye başlamıştı. Kan ter içinde bir çeşme başına ulaştı. Orada 11 yaşlarında pejmürde kılıklı bir çocukla karşılaştı. Çocuk Müslüman'dı ve kaybettiği sığırın yolunu gözlüyordu. Çocuğa Kara Fatma çetesinin adını duyup duymadığını sordu. Çocuk, kim duymadı ki, ben duymayayım sözleriyle cevap verdi. Üstelik çetenin yerini de biliyordu. Kara Fatma'yı oraya kadar götürdü. Üç tüfeği de çocuk taşıyordu. Yarım saat kadar yürüdüler. Çocuk ilerde karanlığın içinde daha koyu bir karaltıyı işaret etti. Nah işte oradalar diyerek taşıdığı üç tüfeği de yere bırakarak geri döndü ve kayıp sığırını aramaya koyuldu.

Bu sırada karanlığın içinde kimdir o? sesi yükselmişti. Kara Fatma çocuğun söylediklerinden çok emin değildi. Yine de karanlıkta sesin geldiği tarafa ilerledi. Bu sırada aynı uyarı bir kez daha duyuldu. Kimdir o? Kara Fatma önce ürktü. Sonra bu sesin tanıdık olduğunu fark etti.

Bu ses kahraman efradından Kandıra'nın Dalca köyünden Ali oğlu Ömer'in sesiydi. Benim evlat dedi. Ben Kara Fatma. Ömer sevincini anne diyerek gösterdi. Tüm çete mensupları ona anne derlerdi. Birlikte ormana girdiler. Çete efradı yaşamından umut kestikleri annelerinin çevresinde toplandılar. Gece sevinç içinde kurtuluş şenlikleri yapıldı. Kara Fatma biraz soluklandıktan sonra 19 gün boyunca çektiklerini anlattı. Anlattıklarından oldukça etkilenen kardeşi Mehmet Çavuş bütün hıncıyla haykırdı. Yapacağı dört baskınla öcünü alacağına yemin etti. Üç gün sonra birbiri peşi sıra Ermişe ve Domuz Kışla'yı bastılar. Son baskından üç gün sonra kardeşi Kandıra'ya yine silah almaya gitmişti.

Bir Cuma gecesi Kabakçı köylülerinden biri soluk soluğa geldi. Bir numaralı çete reisi Mehmet Çavuşa bir imdat mektubu getirmişti. Bir yandan da iki gözü iki çeşme anlatıyordu. Bizim köyden Mehmet'i bu gece gerdeğe koyduk. Tam bu sırada köyü Ermeni ve Rum çetesi bastılar. Düğün evine girerek Mehmet'i bağladılar. Elbisesini çıkarıp yere serdiler. Gelini onun gözü önünde yatırdılar. 25 çete mensubu da geline tecavüz etmişlerdi. Adamın nefesi tutulmuş, gerisini söyleyememişti. Hıçkırarak yetiş Kara Fatma diye bağırmıştı. Kara Fatma, çetesinden 18 kişi alarak köye doğru harekete geçti. Köyün etrafını çepeçevre kuşattı. Bu esnada düşman köyün genç kızlarını da toplayarak düğün evinde toplamıştı. Tam bu sırada evden çıkan iki saldırgan bir genç kızı saçlarından samanlığa doğru sürüklüyorlardı. Derhal Kara Fatma'nın oğlu Seyfettin ve iki arkadaşı ikisini de sessizce halletmişlerdi. Kız ise düşüp bayılmıştı. Seyfettin'in iki yiğit arkadaşı Sapançalı Murat ve Mecidiyeli Musa çavuştu. Bunun ardından birkaç haydut daha iki kızı daha sürükleyerek çıkarmışlardı. Kara Fatma bu durumda daha fazla beklemeyi gereksiz görmüş ve ateş emrini vermişti. Dışarı fırlayan haydutlardan dördü silahlarını bırakarak kaçabilmiş, diğerleri öldürülmüştü. 17'lerden ise ikisi yaralanmıştı. Yapılan incelemede haydutların Domuz Kışla'dan Manuk ve Serkis komutasındaki 10 kadar Ermeni'yle Pircumalı Rumlardan oluştuğu anlaşılmıştı. Kara Fatma çetesi bu baskınla 25 silah ele geçirmişti. Ertesi gün bölgedeki komutan Kara Fatma'ya 100 lira ödül, bir kat asker elbisesi ve takdirname göndermişti.

Bu olaydan birkaç gün sonra Türk Ordusunun İzmit yönündeki taarruzu başlamıştı. Kara Fatma İzmit'i kurtarmaya yönelik bu taarruzda dört gün boyunca savaştı. Bir taraftan da yaralanan efradının yaralarını sarmıştı. Yaralananlar arasında bir kardeşi de vardı. Kara Fatma orduyla beraber İzmit'e girmiş ve burada 12 gün kalmıştı. İzmit'teki 13.gününde kıtasıyla İznik yöresine, Avdan yaylasına gitme emrini almıştı. Bu sırada kendisi hasta olduğundan, kardeşi ve efradı emredilen yere intikal etmişti. Kara Fatma iyileşinceye kadar İzmit'te kalmış, 11 gün sonra kıtasına katılmıştı. 29 Ağustos 1921'de Yunan kuvvetleri Kara Fatma'nın tuttuğu Bereket, Kaynarca ve Karadin'e saldırmıştı. Çatışmalar Saldırının ilk gününde 11 saat, ikinci gününde 9 saat sürdü. İkinci günün sonunda düşman dört saatlik bir mesafeye geri çekildi. Çatışmalarda Kara Fatma sol kolundan, oğlu sağ ayağından yaralandı. Bu başarı üzerine Kara Fatma müfrezesi nizamiyeye çevrilmiş ve İntikam Taburu olarak adlandırılmıştı.

Üç gün sonra komutanın daveti üzerine Kara Fatma İzmit'e döndü. Kara Fatma Kandıra, İzmit ve Adapazarı yöresinden 380 gönüllü topladı. Kendisine Gemlik cephesine gitme emri verildi. Kara Fatma bu emrin gereği olarak Kumla'ya girdi. Düşmana Kara Fatma'nın 1000 kişilik bir kuvvetle geldiği bildirildi. Bu haber Yunanlıları oldukça telaşlandırdı. Dolayısıyla düşman gerçekte 380 kişilik kuvvetin üzerine çok üstün bir kuvvetle saldırmasına karşın, kaçmaya zorlandı. Bu savaşta Kara Fatma'nın gönüllülerinden 11 kişi şehit düştü. Buna karşılık düşmandan 15 katana, 10 makineli tüfek, 72 bomba ve 20 adet bomba atma düzeneği ele geçirildi.

Bu hareketin ardından Kara Fatma Çınarcık'a hareket emrini aldı. Çınarcık'a gitmek için bir tepeyi aşmak gerekiyordu. Kara Fatma kır atının üzerinde tepeyi aşıp, yokuş aşağı inerken elindeki dübünüyle ufku gözlüyordu. Bir yandan da efradının ayaklayıp da kendisine verdikleri taze cevizleri yiyordu. Bu sırada birden denizde burnun arkasından bir torpido belirmişti. Torpido Kara Fatma kuvvetlerinin hizasına gelir gelmez top ateşine başlamıştı. Kara Fatma 114 süvariye sağ taraftaki vadiye doğru marş marş, piyadelere de yere yat komutlarını vermişti. O sırada yanı başına mermi düşmüş, atı güllenin savrulduğu tarafa denize doğru sıçramıştı. Kara Fatma'nın üzerinde al elbisesi vardı. Esasen elbiseleri azdı. İyi dikmiş dikmesine karşın, savaş boyunca dikilmiş bir fistanı olmamıştı. Beyaz atı kendisin kolay hedef yapıyordu. Torpidonun ateşi aralıksız sürüyordu. Kara Fatma dizlerine kadar denize girmiş, kendisini sırtüstü suyun üzerine bırakmıştı. Amacı ölü süsü vererek üzerine yöneltmiş ateşten kurtulabilmektir. Torpido kıyıya iyice sokulmuş, makineli tüfek ateşine başlamıştı. Bu sırada Kürt Ömer adlı bir er daha önce elde edilen bomba atma düzeneklerinden biriyle torpidoya üç bomba fırlattı. Bombalardan biri güvertede patlamıştı. İki Yunanlı yere yuvarlanmış, torpidonun içi altüst olmuştu. Pervanesi hareketlenen torpido hızla uzaklaşmıştı. Bombanın patlamasıyla torpidodan atlayarak sahile kadar yüzen siyah kıvrık tüylü köpeğe Kara Fatma sahip çıkmıştı. Torpido ateşiyle efrattan iki kişi şehit düşmüştü.

Kara Fatma bu sırada seyyar müfrez komutanıydı ve başçavuş rütbesindeydi. Çınarcık sonrasında İzmit'e, oradan da Avdan yaylasına gitti. Burada düşmanla iki kez çatışmaya girdi. Tekrar İzmit'e dönerek Yalova, Bahçecik, Kandıra ve İzmit'ten 180 gönüllü daha topladı. Böylece İntikam Taburu üç bölüğe yükseldi. Birkaç ay sonra 135 kişiyle eşkiya takibine gönderildi. Bolu, Gerede ve Çaycuma'ya kadar uzanan bu takip sonucunda pek çok eşkiya ele geçirildi. 40 kişilik bir çetenin reisleri olan Lima ve İbrahim Hendek ve Düzce arasındaki bir köyde kendiliklerinden teslim olmuşlardı.

Kara Fatma Sakarya Savaşı günlerinde Geyve, Sapanca yöresinde görev yaptı. Savaş süresince 5 yara aldı. El ve ayaklarındaki yaralar dışında, memesinde bir şarapnel parçası taşıyordu. Kara Fatma memesindeki şarapnelin biraz acı verdiğini söyledikten sonra, diğerlerini kedi tırnağıyla eşdeğer olarak nitelendirmiştir.

Kara Fatma'nın bir gece erkek subaylarla yaptığı bir siper sohbetinde konu kadın ve erkek cesaretinin kıyaslanmasına gelmişti. Erkek subaylar ne de olsa bizim kadar cesur olamazsın demişlerdi. Kara Fatma buna şiddetle itiraz etmiş, sonuçta bir keşif taarruzuyla bunu kanıtlamaya hazır olduğunu söylemişti. Kara Fatma gece çıktığı keşif taarruzundan sabaha karşı ölü iki Yunan askeri ve iki atla dönmüştü. Komutanlık bu başarısından dolayı kendisini o gecedeki itibaren bölük komutanlığına terfi ettirmişti.

Bir gün Amerika Şark-ı Karip Muavenet Heyeti İzmit Şubesi Müdürü Mafat, Kara Fatma'dan bir fotoğrafını çekmek için izin istemiş, Kara Fatma da bu isteği geri çevirmemişti. Mafat, Kara Fatma'nın bu jestine karşılık, kendisine nasıl bir armağan sunarsa memnun olacağını sorunca, kendisi 15'li İngiliz filintasına hayır diyemeyeceğini söylemişti. Mafat, Kara Fatma'nın bu isteğini yerine getirememişse de, filinta yerine Kara Fatma'ya iki adet saplı İngiliz bombası armağan etmişti.

Temmuz 1922'de Erzurum'a gitmek üzere Trabzon'da konaklayan Kara Fatma, 15 Temmuz'da Trabzon Rus konsolosluğunu ziyaret etmiş, konsolos Trabzon kendisine altın saatle

birlikte bir takdirname sunmuştu. Kara Fatma buna cevaben yazdığı 16 Temmuz tarihli yazısında, kendisini bölük komutanı, üsteğmen Fatma Seher olarak ifade etmiştir.

Kara Fatma Milli Mücadeleye atıldığında 9 yaşındaki kızı yanındaydı. Savaşın son yılında 11 yaşına gelmişti. Savaş süresince annesinin yanından ayrılmamıştı. Annesi kendisini ekseri İzmit'te bırakıyordu. Fakat kızı durmuyor, askerlerin peşine takılarak siperlere kadar giriyordu. Savaş esnasında annesine, askerlere mataralarla su taşıyordu. İzmit'teki bir çatışmada sağ elini kaybetmişti. Bir defasında İzinli olarak Ankara'ya giden annesine yazdığı mektupta, kendisine küçük bir tabanca aradığını yazmıştı. Mektubunda sağ elim yok ama sol elimle pek güzel ateş edebiliyorum diye yazmıştı.

Kara Fatma Milli Mücadeleye atılırken bu mücadelenin kadın erkek birlikte çalışarak kazanılacağı inancındaydı. Kadın peşesiz ve yüzü açık gezmekle iffetini kaybetmezdi. Kadının erkek gibi çalışmasına karşı çıkanlar kalın kafalıları ve onlara çok düşmandı. Kendisi okuma yazma bilmiyordu. Ancak hangi adam kadının ülkesine hizmet etmesine karşysa, o adam kesinlikle kendisinden de daha cahildi. Çocuklar mutlaka okumalıydı. Çok iyi biliyordu ki, Anadolu'da erkek, kız bütün çocuklar okurlarsa, Anadolu'yu değiştirecekler, bütün batıl düşünceler kalkacak, Türk'ün yüzü gülecek, Türkler yaşamaya başlayacaklardı. İşte bu düşünceyle küçük kızını okutabilmek için çaba harcıyordu. Barış istiyordu, hem de çabuk olsun istiyordu. Buna muhtaç olduğumuz inancındaydı. Uzatmaya gelmezdi. İnce ve derin işlere akli ermiyordu. Ancak ülkemizin işine de hiç kimse karışamazdı. Kara Fatma eğitim görmemekle beraber zeki ve bilge bir kadındı. Konuşurken onu dinleyenler, bir gazete makalesi okumuş gibi olurlardı. Bütün Türkiye onun toprağı, bütün Türkler kızı, kardeşi, babasıydı.

Sonuç olarak Kara Fatma Milli Mücadelede özellikle Kocaeli cephesinde çalışmış, adı İzmit dağlarında dillerde dolaşmış, şaşkınlık ve hayranlık uyandırmıştı. İzmit caddelerinde kısa boylu, kemikli, geniş yapılı, başının ortasından saçları omuzlarına sarılmış, gümüş saplı kamçısını sallayışı, keskin kaşları altındaki yağız bakışları gönüllerde taht kurmuştu. Ülke üç yıl önce ne haldeydi, şimdi ise ne hale gelmişti. Eğer kazanılan onurda bir pay sahibi olabilmişse, kendisi için ne büyük mutluluktu.

KAYNAKÇA

- Akşam, 3 Temmuz 1923.
Anadolu'da Yenigün, 8 Haziran 1922.
İstikbal(Trabzon), 16 Temmuz 1922.
İstikbal(Trabzon), 17 Temmuz 1922.
İstikbal(Trabzon), 18 Temmuz 1922.
İstikbal(Trabzon), 20 Temmuz 1922.
İstikbal(Trabzon), 21 Temmuz 1922.
İstikbal(Trabzon), 23 Temmuz 1922.
İstikbal(Trabzon), 24 Temmuz 1922.
İstikbal(Trabzon), 26 Temmuz 1922.
İstiklal Savaşı'nda Kara Fatma, İstanbul 1944.
Kadınlar Dünyası, 20 Temmuz 1329(2 Ağustos 1913).
Tanin, 26 Haziran 1922.
Tanin, 5 Temmuz 1923.
Tevhid-i Efkar, 17 Haziran 1922.
Vakit, 22 Nisan 1921.
Vakit, 7 Mayıs 1921.
Vakit, 5 Şubat 1922.

